

Nytt kurs-tillfälle!

Inrätta nytt verksamhetsområde för VA

Behovsbedömning och utredning för väl underbyggda beslut

10 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

UR KURSENS INNEHÅLL

- När uppstår ett behov av allmänna vattentjänster enligt lagstiftningen?
- Vem ansvarar för att driva frågan om behov av att inrätta nytt verksamhetsområde?
- Särskilt om behov av verksamhetsområde för dagvatten i befintlig bebyggelse – för både fastigheter och gata
- Utformning av verksamhetsområde för VA – vilka aspekter bör vi att ta hänsyn till för de olika vattentjänsterna?
- Avgränsning av verksamhetsområdet – hur bör verksamhetsområdet se ut? Vilka fastigheter ska vara med?
- Hur finansieras en utbyggd VA-anläggning efter beslut om verksamhetsområde?
- Hur ser en dagvattentaxa ut som finansierar utbyggnad och drift av dagvattennätet, i enlighet med P120?
- Hur arbeta med förankring och kommunikation internt och externt efter antagen vattentjänstplan?
- Arbetsprocess och prioriteringar kring VA-utbyggnad i utvecklingsområden – så arbetar vi i Huddinge kommun

KURSLEDARE

Gilbert Nordenswan
Jurist och grundare
Nordenswan Carlsson

Magnus Brom
Senior specialist, VA-management
Envidan

Cecilia Nauwelaerts De Agé
VA-strateg
Huddinge kommun

Studia

www.studia.se

Inrätta nytt verksamhetsområde för VA

Behovsbedömning och utredning för väl underbyggda beslut

10 december 2026

På denna kurs deltar du digitalt på distans

Under denna kurs ökar du din kunskap om hur du bedömer behovet av allmänna vattentjänster i enlighet med kraven i LAV. Du får även en praktisk genomgång kring hur arbetet med behovsbedömning, utredningsområde och utformningen av ett nytt verksamhetsområde för VA bör se ut och hur du hanterar vanliga utmaningar. Vi lägger särskilt fokus på inrättande av nytt verksamhetsområde i befintlig bebyggelse och dagvattenfrågor.

Efter införandet av kravet på vattentjänstplan i LAV bör alla kommuner nu ha en långsiktig plan för hur den allmänna VA-försörjningen ska utvecklas. Men den verkliga utmaningen börjar när planen ska omsättas i praktiken.

Att inrätta ett nytt verksamhetsområde för vatten, spillvatten eller dagvatten är ett av de mest ingripande och kostnadsdrivande beslut en VA-organisation kan fatta. Besluten påverkar VA-kollektivet, enskilda fastighetsägare och kommunens politiska ledning. Samtidigt är behovsbedömningen inte en politisk avvägning – enligt LAV finns det antingen ett kommunalt ansvar att skydda människors hälsa och miljön eller inte.

Så – när uppstår ett behov av allmänna vattentjänster enligt LAV? Hur gör vi en korrekt behovsbedömning – särskilt i befintlig bebyggelse? Och hur hantera den allt mer prioriterade frågan om verksamhetsområde för dagvatten i ett klimat med ökad nederbörd och skyfall? Dessa frågor fördjupar vi oss bland annat kring under kursen. Vi lyfter både de juridiska och praktiska perspektiven.

Under kursen går vi igenom:

- När behov av allmänna vattentjänster uppstår enligt lagstiftningen
- Hur behovsbedömningar genomförs på ett väl underbyggt sätt
- När och hur verksamhetsområde för dagvatten ska inrättas – för gata respektive fastighet
- Hur utredningsområde och utformning av verksamhetsområdet ska se ut
- Kopplingen mellan utbyggnad av ett verksamhetsområde och VA-taxa
- Förankring och kommunikation med fastighetsägare och beslutsfattare

Efter kursen har du ökat din kunskap om hur du bedömer behov av allmänna vattentjänster i enlighet med kraven i LAV, samt hur du kan lägga upp arbetet med behovsbedömning och utredning i en väl fungerande arbetsprocess, med särskilt fokus på inrättande av nytt verksamhetsområde i befintlig bebyggelse och dagvattenfrågor.

Varmt välkommen till kursen!

Malin Ek Lara
Kursansvarig, Studia

SAGT OM KURSEN AV TIDIGARE DELTAGARE:

”Intressant med en fördjupning kopplat till att inrätta verksamhetsområde.”

”Det är en väldigt aktuell fråga och jag tycker att det var helt rätt personer med att föreläsa om det.”

”Bra föredrag från alla talare. Bra med pauser och tydlig ordning och reda på den digitala strukturen.”

MÅLGRUPP

Kursen vänder sig till dig som VA-huvudman och du kan arbeta i olika roller. Arbetar du med strategiska utvecklingsfrågor inom kommunen, på länsstyrelse eller som konsult är du också välkommen till kursen!

Studia

www.studia.se

Kursprogram

10 december 2026

Från 08.00 **Digital registrering**

09.00 **Genomgång av praktiska detaljer inför kursen**

Studia

09.10 **Vem ansvarar för att driva frågan om behov av att inrätta nytt verksamhetsområde? Vad gäller i befintlig bebyggelse?**

- Behovsbedömning av inrättande av verksamhetsområde för VA – hur ser arbetsprocessen ut?
- Vad gäller för behov som uppstår i befintlig bebyggelse?
- Hur fördelas ansvar och kostnad mellan kommun och VA-huvudman i arbetet med behovsbedömning?

Behovsbedömning – hur göra korrekta bedömningar av behovet av allmänna vattentjänster?

- När uppstår behov av verksamhetsområde för VA enligt lagstiftningen?
- I vilka situationer bedöms behovet av allmänna vattentjänster med hänsyn till skyddet av människors hälsa eller miljön tillräckligt ”stort”?
- Begreppet ”större sammanhang” – hur tolkas detta i praktiken? Vad säger vägledande domar?

10.00 **Paus**

10.10 **När uppfyller ett område kraven i LAV enligt den senaste ändringen i §6? Hur tolka den nya skrivningen i praktiken?**

” Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön”.

När uppstår behov av att inskränka eller utöka ett befintligt verksamhetsområde för VA?

- De juridiska förutsättningarna gällande inskränkning eller utökning av ett befintligt verksamhetsområde – vad är VA-huvudmannens och vad är kommunens ansvar?
- Arbetsgången mellan kommun och VA-huvudman för att planera och genomföra en utökning eller inskränkning av ett verksamhetsområde för VA?
- Var i prioritetsordningen hamnar dessa områden, i förhållande till andra områden som står på tur för att inrätta ett nytt verksamhetsområde?

11.00 **Paus**

11.10 **Särskilt om behovet av verksamhetsområde för dagvatten i befintlig bebyggelse – var går gränserna?**

- Vad innebär ansvaret för hantering av dagvatten enligt LAV?
- Vem ansvarar för att initiera en behovsbedömning för dagvattentjänsten?
- Vem ansvarar för de olika delarna i processen vid behovsbedömning?
- Vilka faktorer är avgörande för behovet av att inrätta ett nytt verksamhetsområde för dagvatten i befintlig bebyggelse?
- Hur tolkas ”samlad bebyggelse” i dessa fall?
- Geografisk avgränsning – hur stort ska verksamhetsområdet för dagvatten gata vara?
- Några praktiska exempel på gränsdragningar vid bedömning av behov för VO dagvatten gata och dagvatten fastighet

Gilbert Nordenswan
Jurist och grundare, ***Nordenswan Carlsson***

12.00 **Lunch**

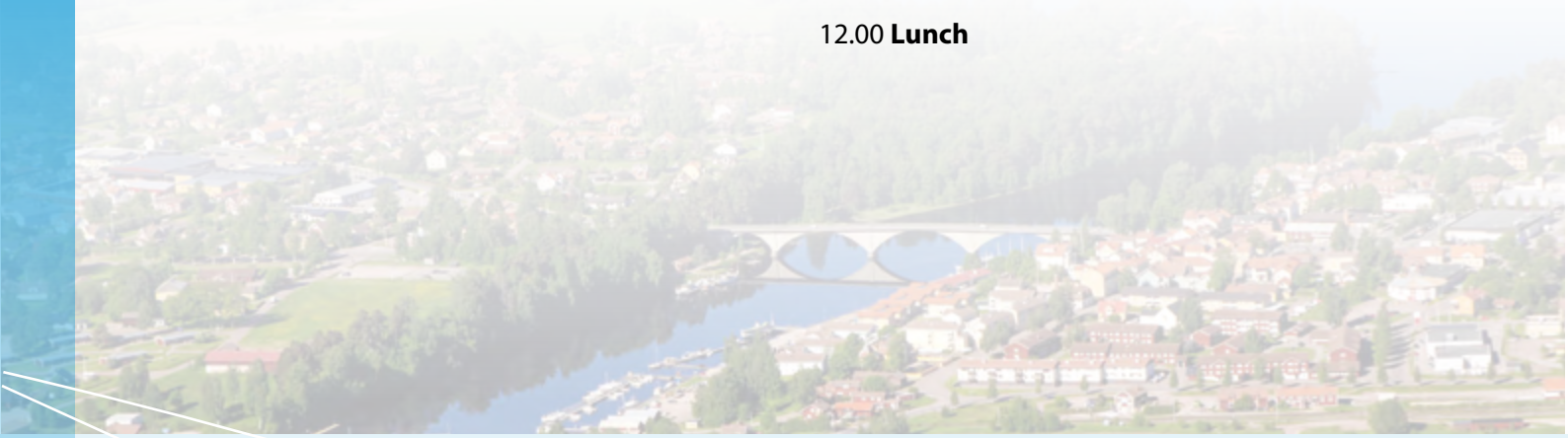

Studia

www.studia.se

Kursprogram

10 december 2026

13.00 **Utformning av verksamhetsområde – aspekter att ta hänsyn till för de olika vattentjänsterna?**

- Avgränsning av verksamhetsområdet, hur bör verksamhetsområdet se ut? Vilka fastigheter ska vara med?
- Hur kan man förhålla sig till befintligt verksamhetsområde och VA-struktur?
- Fastigheter utanför verksamhetsområde som redan har en anslutning – hur hanterar vi dessa områden?
- Vilka effekter kan uppstå när verksamhetsområdet utökas utifrån behov av allmänna vattentjänster för människors hälsa och miljön?
- Hur kan befintliga VA-samfälligheter hanteras?

Särskilt om utredning och utformning av verksamhetsområde för dagvatten

- Hur ska man tänka när man gör den geografiska uppdelningen av ett verksamhetsområde för dagvatten?
  - Dagvatten gata
  - Dagvatten fastighet

Hur finansieras en utbyggd VA-anläggning efter beslut om verksamhetsområde?

- Hur kan man finansiera att bygga ut den allmänna VA-anläggningen?
- Vad kan finansieras av anläggningsavgifter, brukningsavgifter eller skattemedel?

Hur ser en dagvattentaxa ut som finansierar utbyggnad och drift av dagvattennätet, i enlighet med P120?

- Hur fördelas kostnaderna för en dagvattenanläggning?
- Hur motivera att ta ut dagvattenavgifter från väghållare/ allmän platsmarkhållare, när båda är en kommunal verksamhet?
- Hur fungerar processen med att ta betalt för dagvattenhantering av Trafikverket?

Hur kan man arbeta med förankring och kommunikation både internt och externt efter antagen vattentjänstplan?

- Hur kan ett strategiskt kommunikationsarbete bedrivas internt och externt?
- Hur får vi politisk förankring för att bilda nytt verksamhetsområde för VA i befintliga områden?
- Hur hantera frågor om VA-taxa i ett sommarstugeområde som blir nytt verksamhetsområde för VA?

Vi bryter för eftermiddagsfika mellan kl. 14.30-14.50

Magnus Brom
Senior specialist, VA-management, ***Envidan***

15.30 **Paus**

15.40 **Arbetsprocess och prioriteringar kring VA-utbyggnad i utvecklingsområden – så arbetar vi i Huddinge kommun**

- VA-planering i en kommunal organisation – hur samarbetar vi mellan förvaltningar, enheter och bolag?
- Att utforma forum för strategisk VA-planering – vem ansvarar för vad under arbetets gång?
- Vad händer när det finns behov av att utöka verksamhetsområde till tidigare bebyggelseområden? Några praktiska exempel ur ett kommunalt helhetsperspektiv

Cecilia Nauwelaerts De Agé
VA-strateg, ***Huddinge kommun***

16.30 **Kursen avslutas**

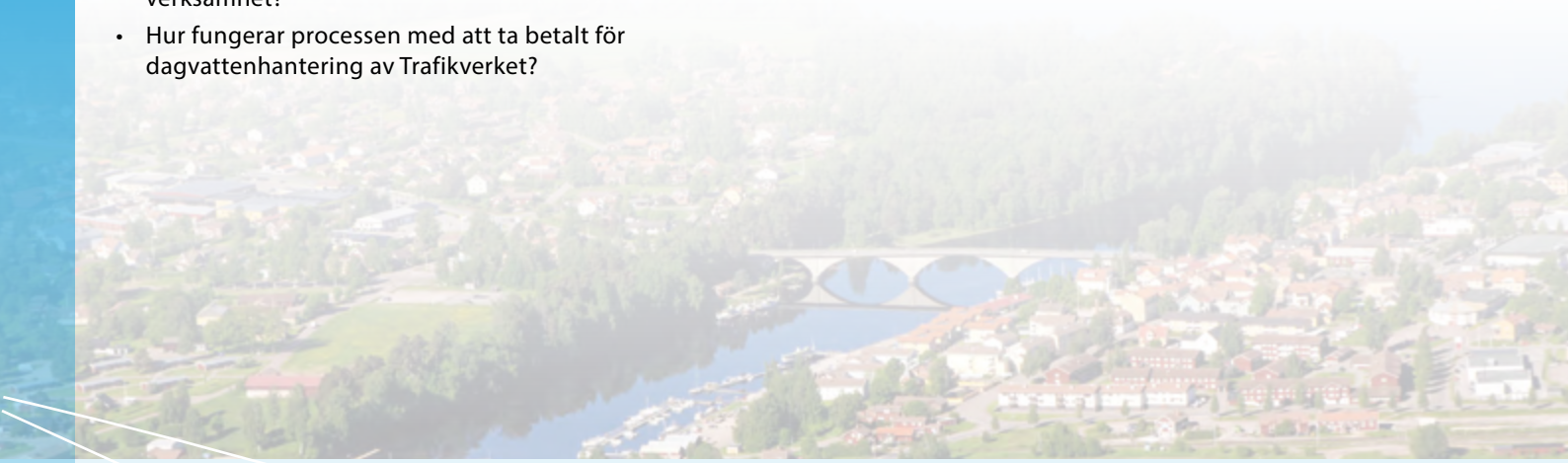

Studia

www.studia.se

Kursledare

Gilbert Nordenswan
Jurist och grundare
Nordenswan Carlsson

Gilbert Nordenswan är jurist med lång erfarenhet av lagstiftningen kring infrastruktur och samhällsutveckling. Gilbert var tidigare chefsjurist på Svenskt Vatten, och arbetade då med bland annat EU-rätt, myndighetskontakter, expert i flera statliga utredningar, branschvägledningar, utbildningar och rådgivning.

Efter elva år på Svenskt Vatten grundade Gilbert tillsammans med Annika Carlsson juristfirman Nordenswan Carlsson AB. Han arbetar idag med utbildningar, rättsutredningar, ombud i rättstvister och rådgivning i juridiska frågor kopplade till tillhandahållandet av allmänna vattentjänster. Uppdragsgivarna är framför allt kommuner och va-organisationer.

Magnus Brom
Senior specialist, VA-management
Envidan

Magnus Brom har över 20 års erfarenhet från VA-branschen främst som VA-ingenjör, VA-chef och numera som konsult inom VA-managementfrågor på Envidan. Han har främst arbetat med strategiska och organisatoriska frågor med ett stort fokus på att utveckla och att förbättra processer samt finansiering av verksamheten. Bland annat genom att kvalitetssäkra intäktsflöde och strukturera hantering av fastighetsrelaterade frågor för ökad likabehandling. Ett stort fokus har även varit kommunikation och dialog med politiker och kommunledning för ökad förståelse och samsyn kring VA-verksamheten.

Cecilia Nauwelaerts De Agé
VA-strateg
Huddinge kommun

Cecilia Nauwelaerts de Agé är civilingenjör och har arbetat med VA och samhällsbyggnadsfrågor i 15 år, både som konsult och på olika kommuner. Idag arbetar hon som strateg med fokus på va-planering på samhällsbyggnadsavdelningen i Huddinge kommun. Under sin föreläsning delar hon med sig av praktiska erfarenheter och exempel kring strategiska vägval när man planerar och genomför utbyggnad i områden som omfattas av krav enligt 6§ LAV, samt vilka konsekvenserna blir för kommun, VA-huvudman och fastighetsägare.

Studia

www.studia.se

Inrätta nytt verksamhetsområde för VA

Behovsbedömning och utredning för väl underbyggda beslut

DATUM
10 december 2026

PLATS
Digitalt på distans via Zoom.

PRIS

Digitalt deltagande: 7 590 kronor exklusive moms. Priset gäller deltagande för en person. I priset ingår kursens dokumentation i digitalt format.

Sändningen kommer inte att spelas in, och får inte heller spelas in av deltagarna.

För våra avbokningsregler, allmänna villkor och integritetspolicy se www.studia.se

BOKA DIN PLATS

www.studia.se

08-650 09 29

bokning@studia.se

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Studia AB
Box 550
101 30 Stockholm

Telefon: 08-650 09 29
E-post: info@studia.se
Hemsida: www.studia.se

Studia

www.studia.se

1103.002